



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET  
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.  
☎: 441-6501

Ügyszám: 432/2010/Pan.

## A Független Rendészeti Panasztestület

43/2011. (II. 23.) számú

### állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**<sup>1</sup> 2010. szeptember 1-én előterjesztett **panaszát** a 2011. február 23-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

### á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Hajdúnánási Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem kerül sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

### Indokolás

#### I.

1) A panaszos 2010. szeptember 1-én a Testülethez elektronikus úton benyújtott panaszában (melyet a Testület felhívására 2010. szeptember 14-én aláírásával is megerősített) előadta, hogy 2010. augusztus 25-én segéd-motorkerékpáron közlekedett, amikor vele szemben rendőri intézkedés történt.

Igazoltatták, majd az okmányok hiánya és a bukósisak becsatolásának elmulasztása miatt – állítása szerint – 3000 forint helyszíni bírság kiszabása történt, amit elfogadott. Ezután a panaszos hangot adott a városban történt állítólagos rendőri túlkapások miatti nemtetszésének, mire a rendőrök a helyszíni bírságot – állítása szerint – feljelentésre módosították. A panaszos

<sup>1</sup> Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

ezt sérelmesnek tartja. Sérelmezi továbbá azt is, hogy – állítása szerint – a rendőrök ezt olyan szavak kíséretében tették, mint: „különb is mi négyen vagyunk, mit akarok én” [mármint a panaszos].

2) A panaszos 2010. október 8-án újabb beadvánnyal fordult a Testülethez, melyben részletesen ismertette a közötte és a rendőrök között lezajlott beszélgetést.

A panaszos leírja, hogy segédmotorral közlekedett, amikor megállították. A rendőr közölte, hogy közúti ellenőrzés történik, az okmányait kérte ellenőrzés céljából. A panaszos közölte, hogy az iratai a másik kabátjában maradtak, mire a rendőrök az adatai bemondására kérték. A panaszos kérte, hogy figyelmeztessék és felajánlotta, hogy otthagyja a motort és 5 percen belül odaviszi az iratait (még gyalog is), mivel a szomszéd utcában lakik. A rendőrök erre – állítólag – azt válaszolták, hogy ők „nem akarnak motorozni” és a sisak be nem csatolása, valamint az okmányok hiánya miatt 3 000 forint helyszíni bírságot szabnak ki. A panaszost megkérdezték, hogy ez elfogadja-e, aki igennel válaszolt, a bírságolást jogosnak tartotta.

Az egyik intézkedő rendőr a panaszos állítása szerint elindult a bírság bizonylataért, míg a másik elkezdte felelősségre vonni a panaszost, hogy nem kellene „kioktatnia” a rendőröket arról, hogy hogyan intézkedjenek és mit csináljanak – ők tudják a dolgukat. A panaszos megjegyezte, hogy ő nem akart kioktatni senkit, de hozzátette, hogy nem szép dolgokat csinálnak a rendőrök („a sörbárban csajoznak egyenruhában”, „vétlen autóknak nekimennek, majd kiszállva röhögnek”). Erre – a panaszos állítása szerint – a másik rendőr, aki elment a bizonylatért, visszaszólt, hogy „jó akkor fel vagy jelentve”.

A panaszos szóvá tette, hogy szerinte a már kiszabott büntetést nem lehet megváltoztatni, mire a rendőr közölte, hogy kezdhette volna ezzel is és úgy is négyen vannak, „mit akar a panaszos” velük szemben. A panaszos állítása szerint a rendőrök még azt is hozzátették, hogy ha ez nem tetszik, akkor a panaszos írjon az RTL Klubnak vagy jelentse fel őket a bíróságon, majd elé tettek egy papírt, aminek az aláírására hívták fel, de azt a panaszos nem írta alá. Kérdésre, hogy elmehet-e a helyszínről, igenlő választ kapott a rendőröktől.

A panaszos még kifejti, hogy számos visszaélést, túlkapást tapasztalt a városban a rendőrök részéről (kábitószerzés, italozás, csajozás, autóval randalírozás és baleset-okozás). Úgy véli, hogy ezek miatt a véleményét talán rossz helyen fejtette ki az intézkedés során.

Mindezek alapján kéri a Testülettől az ügy kivizsgálását.

## II.

A Testület megkeresése és kérdései alapján a Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság az Országos Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatára útján az ügyben rendelkezésre álló iratokat mellékelte. Ebből az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az intézkedést vezető rendőr jelentése az alábbi információkat tartalmazza. Az intézkedő rendőr 2010. augusztus 25-én 8 órától 26-án 8 óráig teljesített baleset-helyszínelői szolgálatot. 8 órától 17 óráig három másik kollégájával fokozott ellenőrzésben vett részt. A feladattervben foglaltak szerint kollégáival (akik a Közrendvédelmi Osztály beosztottjai) közösen látta el a szolgálatot és az eligazításban meghatározottak szerint 14 óra 40 perctől 15 óra 20 percig Hajdúnánás belterületén a Mártírok úton végeztek álló ellenőrzést. Az ellenőrzésük célja a

passzív biztonsági eszközök használatát elmulasztó járművezetők és egyéb szabálysértők kiszűrése és velük szemben intézkedés kezdeményezése.

Az álló ellenőrzés során arra lettek figyelmesek, hogy egy segédmotor-kerékpáros férfi közelített úgy, hogy a fején lévő bukósisak nem volt becsatolt állapotban, annak csat része és szíja a levegőben a feje mellett lebegett. Ezt észlelve a segédmotor-kerékpáros részére „Állj!” jelzést adott a karjával és az út menetirány szerinti jobb szélére állította le, majd mint a csoport járőrvezetője intézkedést kezdeményezett. Az intézkedés kezdetén bemutatkozott, közölte az intézkedés okát és a személyes iratai, vezetői engedélye, valamint a segédmotor-kerékpár adásvételi szerződésének átadására, valamint a kötelező gépjármű felelősségbiztosításának igazolására szólította fel.

A panaszos közölte, hogy semmilyen személyes irat nincs nála, valamint a segédmotor tulajdonjogát sem tudja igazolni, sem azt, hogy arra az érvényes kötelező gépjármű felelősségbiztosítás meg lenne kötve. Ezt követően felszólította, hogy diktálja be a személyes adatait, melyet a panaszos meg is tett. A bediktált adatokat az intézkedő rendőr kollégája a szolgálati gépkocsihoz vitte és a gépkocsiba beülve egyeztette azokat az ügyeleten keresztül az EDR rádión. A másik két kolléga az intézkedést biztosította.

Miközben a bediktált adatokat egyeztették és a Körözési Nyilvántartásban, illetve a Járművezetői Engedély Nyilvántartásban ellenőriztették, a panaszos azt mondta – a rendőr állítása szerint – hogy „Figyelmeztessetek és had menjek!”. Ez a kijelentés – a rendőr állítása szerint – nagyon meglepő volt, mivel a panaszos által elkövetett szabályszegések miatt még nem közölte vele, hogy az milyen eljárást von maga után.

Az intézkedést biztosító egyik rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy szabálysértés elkövetése esetén az intézkedő rendőrnek mérlegelési joga van a tekintetben, hogy a szabálysértés miatt, ha azt törvény engedi, akkor annak súlyát figyelembe véve figyelmeztet, helyszínbírságot szab ki, illetve szabálysértési feljelentést tesz. Az intézkedést vezető rendőr az elkövetett szabálysértés miatt, mivel az okmányait nem tartotta magánál és a gépjármű felelősségbiztosítását sem tudta igazolni (melyet a nyilvántartó rendszerben sem tudnak ellenőrizni) – ezért a panaszosnak helyszínbírságot ajánlott fel, melynek az összegét emlékezte szerint akkor még nem közölte.

A rendőr jelentése szerint a panaszos a helyszínbírságolás tényét elfogadta, majd az intézkedést vezető rendőr közölte vele, hogy mivel nem használt becsatolt bukósisakot, ezért közigazgatási eljárást is kezdeményeznek vele szemben, melynek során a helyszínen jegyzőkönyvet kívánnak vele aláírni a felelősség elismerése céljából. Ekkor a panaszos arrogánsan úgy reagált, hogy nem ír alá semmit, nem hajlandó aláírni semmilyen jegyzőkönyvet, azt sem mondja meg, hogy be volt-e kapcsolva bukósisak csatja vagy sem, egyáltalán nem hajlandó közreműködni.

Az intézkedést vezető rendőr ekkor a panaszossal közölte, hogy az általa elkövetett szabálysértés miatt szabálysértési feljelentést fog tenni, a bukósisak rendeltetésszerű használatának elmulasztása miatt pedig közigazgatási eljárást kezdeményez.

A bediktált adatokat addigra leellenőrizték, melynek során megállapítást nyert hogy a panaszos érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik, a körözési nyilvántartásban nem szerepel, járművezetéstől eltiltás hatálya alatt nem áll.

Az intézkedést vezető rendőr az addig a priorálást végző kollégáját megkérte, hogy állítson ki közigazgatási jegyzőkönyvet, valamint a szabálysértési feljelentést írja meg a fokozott ellenőrzés befejezését követően. A kitöltött jegyzőkönyvet a panaszos a továbbiakban sem volt hajlandó aláírni. Annak kitöltése során, illetve az intézkedés alatt folyamatosan a Hajdúnánási Rendőrkapitányság állományában dolgozó rendőrök munkáját „ócsárolta”. Véleménye szerint a település rendőrei „semmirevalók, csak pénzbehajtással foglalkoznak”. Személyes megjegyzéseket az intézkedő rendőrökre nem tett, csak általánosságban beszélt, ami ugyanakkor a rendőr szerint az intézkedés hangnemt nem befolyásolta, mivel munkájából adódóan nap mint nap találkozik hozzá hasonló emberekkel, akik az elkövetett szabályszegések miatt a rendőrséget hibáztatják.

A rendőr külön kitér arra, hogy az intézkedés során a panaszost mindvégig magázta, kulturáltan, higgadta beszélt, az intézkedése udvarias volt, azonban a panaszos ennek ellenére folyamatosan tegezte őt, valamint kollégáit és arrogánsan viselkedett.

Az intézkedés befejeztével közölte a rendőr a panaszossal, hogy ellene szabálysértési és közigazgatási feljelentéssel fognak élni, melyre az volt a válasza, hogy „Találkozunk a bíróságon.” Ezt követően a segédmotor-kerékpárjára felülve elhajtott.

Kérdésre az intézkedést vezető rendőr elmondta, hogy a helyszínen nem történt konkrét helyszíni bírságolás, mivel a panaszos az intézkedés közben kijelentette, hogy nem hajlandó semmit aláírni, ezért nem kezdte meg a helyszínbírság kitöltését sem.

Ugyancsak kérdésre elmondta, hogy a kollégája a szabálysértések elkövetése esetén kiszabható szankciókról adott tájékoztatást a panaszosnak és nem azt mondta, hogy a rendőrök a helyszíni bírságolás feljelentésre történő átváltoztatását bármikor megtehetik. Olyan kijelentés sem hangzott el, hogy „különb is négyen vagyunk, mit akar ő”.

További kérdésre elmondta, hogy a panaszossal közölte azt, hogy a helyszínbírság kiszabása helyett szabálysértési feljelentést fognak tenni, mivel az intézkedés során határozottan, többször, ismételten kijelentette, hogy nem hajlandó semmit aláírni, azt sem mondja meg, hogy be volt-e kapcsolva a bukósisak és azt sem hogy voltak e nála személyes iratok, egyáltalán nem mond semmit. Mivel a helyszíni bírságot is alá kell írnia a szabálysértőnek, ezzel elismerve a szabálysértés elkövetését, így a panaszos ezen nyilatkozata a szabálysértés el nem ismerését jelentette a számára.

Az intézkedést vezető rendőr külön kitért arra, hogy a panaszos egyéb nyilatkozata, melyben a rendőrség munkáját és tekintélyét becsmérelte nem befolyásolta a döntését.

2) A panaszost a szabálysértési szankciókról tájékoztató rendőr jelentése ezzel lényegileg azonos. Ugyanakkor tartalmaz néhány többletinformációt.

A rendőr jelentése szerint miközben a priorálás történt a panaszos – emlékezete szerint – azt mondta, hogy: „Adjatok egy figyelmeztetést és had menjek a dolgomra”. Ez a kijelentés a rendőrt meglepte, hiszen még nem is közölték a panaszossal, hogy az általa elkövetett cselekmények milyen szabálysértési és közigazgatási eljárást vonnak maguk után. Ezért a rendőr felvilágosította, hogy a vonatkozó jogszabályok szerint a rendőr szabálysértés miatt figyelmeztethet, helyszíni bírságot, vagy feljelentést tehet, attól függően, hogy milyen az elkövetett szabálysértés tárgyi súlya. Ezt – állítása szerint – udvariasan, normális, nyugodt hangnemben közölte.

A rendőri jelentés szerint a járőr csoport vezetője ekkor közölte a panaszossal, hogy azért mert nem tartotta magánál a vezetői engedélyét helyszínbírságot lehet kiszabni, a bukósisak be nem csatolása miatt pedig közigazgatási eljárás indul, mellyel kapcsolatban ki kell tölteni egy jegyzőkönyvet a nyilatkozatával. A rendőr szerint a panaszos a helyszínbírság tényét először elfogadta, de mikor a bukósisakkal kapcsolatos eljárás szóba került, akkor azt mondta, hogy nem nyilatkozik, nem ír alá semmit, majd azt is mondta, hogy: „majd felírom és számaitokat és találkozunk a bíróságon”. A rendőr közlése szerint erre mind a négyen mutatták az azonosító jelvényeinket és mondták, hogy írja fel. Állítása szerint a panaszos erre egyre ingerültebb lett, nem volt hajlandó együttműködni.

A járőr csoport vezetőjével úgy értékelték a viselkedését, illetve azt a kijelentését, hogy nem hajlandó semmit aláírni, hogy a helyszíni bírság nyomtatványt sem fogja aláírni, tehát a szabálysértés tényét nem ismeri el, így helyszíni bírságolásnak helye nincs. Álláspontja szerint ezért közölte a járőr csoport vezetője, hogy azért mert a vezetői engedélyt nem tartotta magánál szabálysértési feljelentést tesz, azért pedig hogy nem csatolta be a bukósisakot közigazgatási ügyben tesz feljelentést.

Kérdésre elmondta, hogy a járőr csoport vezetője nem ajánlott fel konkrét összeget a helyszínbírságra, illetve olyan kijelentést sem tett (a jelenlévők egyike sem) miszerint a helyszíni bírságolás feljelentésre átváltoztatását megtehetik.

3) A priorálást végző rendőr jelentése fentiekkel szintén lényegileg azonos. Ugyanakkor tartalmaz néhány többletinformációt.

A rendőr a priorálást végezte, miközben a panaszos azt mondta: „figyelmeztessetek és had menjek”. Ezután kollégája adta meg a felvilágosítást, tájékoztatta a kijelentésével kapcsolatban hogy ez nem így működik, az intézkedő rendőr dönti el, hogy figyelmeztet, helyszíni bírságol, vagy feljelentést tesz.

Ezt követően a járőr vezetője közölte a panaszossal, hogy azért mert nem tartotta magánál a vezetői engedélyét helyszíni bírságot lehet kiszabni, a bukósisak nem rendeltetésszerű használata miatt pedig közigazgatási eljárás indul. Megadta a felvilágosítást a panaszosnak, hogy a bukósisakkal kapcsolatban egy nyilatkozat kerül kitöltésre, melyben elismerheti, vagy tagadhatja a bukósisak nem rendeltetésszerű használatát.

A nyilatkozat elkészítésére a priorálást követően őt kérték meg, azonban a panaszos – állítása szerint – ingerült lett, indulatos hangnemben azt mondta, hogy ő nem ír alá semmit, azt se mondja, hogy be volt csatolva a bukósisak, azt se mondja hogy nem, semmilyen nyilatkozatot az ügyvel kapcsolatban nem tesz.

Az intézkedő rendőr úgy értékelte (illetve a kollégái is), hogy a panaszos ezen viselkedésével nem ismeri el a helyszíni bírsággal szankcionálható szabálysértés elkövetését, tehát azt hogy a vezetői engedélyt nem tartotta magánál, ezért helyszínbírság összeget nem is ajánlott fel, tehát a nyomtatvány kitöltése meg sem kezdődött. Kérdésre megerősítette, hogy olyan kijelentés nem hangzott el, miszerint a helyszíni bírságot feljelentésre lehet átváltoztatni, olyan sem, hogy „különben is négyen vagyunk mit akarhat a panaszos”. Ez a kijelentés – álláspontja szerint – logikátlan is, hiszen összeg nem lett felajánlva, a nyomtatvány még csak elő sem lett véve. A járőr vezetője csak a helyszínbírság elfogadásának lehetőségét ajánlotta fel a panaszosnak.

4) A negyedik jelenlévő rendőr, aki az intézkedést biztosította, jelentésében a fentiekkel lényegileg egyezően adta elő a történetet.

5) A rendőrség mellékelte a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés észleléséről felvett jegyzőkönyvet.

E szerint közlekedésrendészeti intézkedés keretében végrehajtott ellenőrzés során a rendőrség megállapította, hogy a panaszos lakott területen belül, segédmotor-kerékpárral történő közlekedése során nem tartotta meg a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletnek (a továbbiakban: KRESZ) a menet közben becsatolt bukósisak használatára vonatkozó 48. § (7) bekezdésébe foglalt szabályokat.

A panaszossal közölték, hogy az általa elkövetett szabálysértések miatt vele szemben közigazgatási eljárást kezdeményeznek valamint szabálysértési feljelentéssel élnek. A panaszos közölte, hogy nem hajlandó aláírni a kitöltött közigazgatási jegyzőkönyvet, de azt sem mondja hogy be volt csatolva a bukósisak vagy hogy lettek volna nála kötelező okiratok, nem hajlandó semmit mondani.

6) A rendőrség mellékelte az okmányok hiánya miatti szabálysértési feljelentést is.

7) Az úgyszintén csatolt közigazgatási határozatból pedig kiderül, hogy a Kkt. 20. § (1) bekezdésének k) pontjában foglalt „motorkerékpár-bukósisak használatára vonatkozó rendelkezések megsértése” miatt, figyelemmel a közúti áru fuvarozáshoz, személyszállításához és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet 12. §-ban, és a 11. melléklet 4. sorszám a) pontjában meghatározottakra határozat jogerőre emelkedésétől számított 10 munkanapon belül történő megfizetés esetén 10 000 Ft.; 10 munkanapon túl történő megfizetés esetén 16 000 Ft közigazgatási bírság megfizetésére kötelezték.

### III.

**A Testület megállapította, hogy a panaszos által kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszosnak az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdéséből mint a jogbiztonság alkotmányos alapelvéből levezetett tisztességes eljárásból való alapvető jogát, továbbá a 70/A. § (1) bekezdésében írt hátrányos megkülönböztetés tilalmát.**

1) A konkrét ügyben a rendőrség intézkedési kötelezettségével összefüggésben a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak”. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése szerint: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

A panaszolt esetben az a nyilvánvaló helyzet állt fenn, hogy a rendőrség – fokozott ellenőrzés során – a panaszos által elkövetett szabálysértést (a bukósisak nem megfelelő használatát) észlelte. **A Testület a panaszolt ügyben ezért úgy tekintette, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettsége mindenképp fennállt.**

2) A panaszos megállítására a rendőrség közlekedésrendészeti intézkedése keretében került sor. Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

A KRESZ 48. §-ának (9) bekezdése előírja, hogy: „A zárt utastérrel (vezetőtérrel) nem rendelkező motorkerékpáron és segédmotoros kerékpáron utazó személynek becsatolt motorkerékpár-bukósisakot kell viselni. Ilyen járművel csak abban az esetben szabad közlekedni, ha a járművezető és az utas becsatolt motorkerékpár-bukósisakot visel.” A Kkt. 20. §-a (1) bekezdésének k) pontja szerint: „Az e törvényben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban (...) a biztonsági öv, a gyermekbiztonsági rendszer, a motorkerékpár-bukósisak és a mobil rádiótelefon használatára vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők”.

**A jelen ügyben tehát megállapítható, hogy a rendőrség egy nyilvánvaló szabálysértést észlelt a panaszos részéről, melynek következtében az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja alapján megalapozottan kezdeményezett intézkedést.**

3) Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A panaszos igazoltatására a közlekedésrendészeti ellenőrzéssel összefüggésben, annak alapján került sor. Az ellenőrzés során az intézkedő rendőrök megállapították, hogy a panaszosnál sem a személyazonosságot igazoló irat, sem pedig a járművezetésre jogosító okmány, de a jármű forgalomban való jogszerű részvételét igazoló kötelező biztosítás igazolólapja sem volt megtalálható.

4) A panaszos hangsúlyosan sérelmezi, hogy az intézkedő rendőrök először helyszíni bírságot szabtak ki vele szemben, majd a közöttük, a rendőrség munkájáról és a rendőrök viselkedéséről kialakult vita hatására azt feljelentésre változtatták. A panaszos álláspontja szerint ez elfogadhatatlan.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint: „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni (...)”. Az Rtv. 13. § (1) bekezdésének első mondata szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására

hoznak.” A (2) bekezdés alapján: „A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.”

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs tv.) 134. §-ának (1) bekezdése szerint: „A szabálysértést meghatározó jogszabályban megállapított esetekben a (2) bekezdésben felsoroltak a szabálysértés tetten ért elkövetőjét helyszíni bírsággal sújthatják”. A hivatkozott (2) bekezdés a) pontja szerint: „Helyszíni bírság kiszabására jogosult a rendőrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve, a hivatásos tűzoltóság (...)”. A 135. § szerint pedig: „A helyszíni bírság összege háromezer forinttól húszezer forintig terjedhet. Ha az elkövető a helyszíni bírság kiszabását - a jogkövetkezményekről szóló tájékoztatás után - tudomásul veszi, a bírságolás ellen jogorvoslatnak helye nincs”.

Az idézett rendelkezések együttes olvasata a Testület álláspontja szerint valóban azt jelenti, hogy a rendőrség a Szabs tv. 134-135. §-ai alapján megállapított (kiszabott) és az intézkedés alá vont személy által tudomásul vett helyszíni bírságot nem változtathatja át feljelentésé (tehát az állampolgárra nézve terhesebb eljárássá és súlyosabb szankcióvá). Különösen nem teheti ezt meg úgy, hogy ha erre az intézkedés alá vont személy magatartása, a rendőrökkel kialakult nézetkülönbség vagy bármilyen más, szubjektív ok miatt kerül sor. Mindez sértené az Rtv. 11.§-ának (1) bekezdésében rögzített törvényes eljárás követelményét, egyúttal nem felelne meg az Rtv. 13.§ (2) bekezdése szerinti részrehajlásmentes eljárás követelményének sem, mivel az intézkedés így retorzióvá válna az állampolgárral szemben.

A panaszolt esetben azonban – a Testület álláspontja szerint – nem erről van szó.

A KRESZ 4. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint: „Járművet az vezethet, aki a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltöltve nincs;”. A (3) bekezdés pedig előírja, hogy: „Az (1) bekezdésben említett engedélyt a vezetőnek vezetés közben magánál kell tartania”. Ezen felül az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése kötelező jelleggel írja elő, hogy: „Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat”.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs r.) 51. § (1) bekezdése szerint: „Az az üzembentartó, akinek gépjárműve érvényes kötelező felelősségbiztosítás nélkül vesz részt a közúti forgalomban, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható” (érvényes gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés nélküli vezetés szabálysértése). A (2) bekezdés előírja, hogy: „Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a rendőrség helyszíni bírságot szabhat ki”.

A Szabs r. 54. §-ának (1) bekezdése értelmében: „Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (2) bekezdésében, 48. § (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. § (12) bekezdés c) és d) pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 42-51. § szerinti szabálysértés nem valósul meg, harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható” (közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése). A (2) bekezdés pedig itt is előírja, hogy: „Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a rendőrség (...) helyszíni bírságot szabhat ki”.



A panaszolt ügyben amiatt, hogy a panaszos a vezetői engedélyét (közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése), illetőleg a kötelező felelősségbiztosítás igazolására szolgáló iratokat nem tartotta magánál (érvényes gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés nélküli vezetés szabálysértése), a rendőrség vele szemben szabálysértési eljárást indított. Ugyanakkor a KRESZ – korábban már idézett – 48. §-ának (9) bekezdése sérelme (a bukósisak helytelen használata) miatt közigazgatási eljárás megindításának van helye (figyelemmel arra, hogy a Szabs r. a KRESZ 48. §-ának (9) bekezdését kiveszi a szabálysértési eljárás hatálya alól).

A panaszolt ügyben tehát a panaszos az elkövetett szabálysértések miatt helyszíni bírságot csak a vezetői engedély és kötelező felelősségbiztosítás igazolásának hiánya miatt kaphatott volna. A bukósisak szabálytalan használata miatti szabálysértéssel összefüggésben a helyszíni bírság kizárt, ugyanis ez esetben közigazgatási eljárás megindításának van helye.

A Testület mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök nem állíthattak olyat, hogy a panaszos valamennyi szabálysértése tekintetében helyszíni bírságot alkalmaznak, melynek mértéke 3 000 forint. Ezzel ellentétben állnak egyrészt a vonatkozó jogszabályok rendelkezései (jelesül éppen az intézkedést kiváltó szabálysértés esetében kizárt a helyszíni bírság alkalmazása), másrészt az a tény is, hogy a Kkt. 20. § (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés észleléséről szóló jegyzőkönyvet a rendőrök a helyszínen felvették, melynek aláírását a panaszos megtagadta.

A Testületnek nem volt ésszerű indoka arra, hogy a rendőri jelentésekben írtakat – mégpedig azt, hogy a rendőrök az okmányokkal kapcsolatos szabálysértések miatt helyszíni bírság kiszabását helyezték kilátásba, a bukósisak használatával összefüggő szabálysértés miatt pedig közölték, hogy közigazgatási eljárásra kerül majd sor, mire a panaszos a nyilatkozattételt mindkét eljárás vonatkozásában megtagadta – kétségbe vonja.

**A Testület a panaszt – ebben a vonatkozásban – megalapozatlannak találta, ezért úgy foglalt állást, hogy a rendőrség intézkedése a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát nem sértette, egyúttal nem ütközött a hátrányos megkülönböztetés tilalmába sem.**

5) A panaszos sérelmezte továbbá azt is, hogy – állítása szerint – a rendőrök olyan szavak kíséretében oktatták ki, mint: „különben is mi négyen vagyunk, mit akarok én” [mármint a panaszos].

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy: „A Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”. Különösebb indokolás nem szükséges annak magyarázatához, hogy egy ilyen kijelentés – túl azon alkalmas lehet az állampolgár eltántorítására a jogorvoslat jogának gyakorlásától – nyilvánvalóan sérti az egyén emberi méltóságát.

**Tekintettel azonban arra, hogy a panaszos állításával szemben a rendőrök egyöntetűen vitatták, hogy a részükről ilyen kijelentés elhangzott volna, a Testületnek pedig nem állt a rendelkezésére további bizonyítási eszköz az ellentmondás feloldására a panasznak ebben a részében, a panaszos emberi méltóságával összefüggésben alapjogsérelmet nem tudott megállapítani.**

A Testület megállapításai szerint a vizsgált ügyben a panaszossal szemben alapvető jogot sértő intézkedés nem történt, így az Rtv. 93. § (2) bekezdésének első fordulata alapján a Testületnek a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez tett át.

**Budapest, 2011. február 23.**

**Dr. Juhász Imre**  
elnök

**Dr. Kozma Ákos**  
elnökhelyettes

**Fráterné dr. Ferenczy Nóra**  
testületi tag

**Dr. Féja András**  
előadó testületi tag

**Dr. Kádár András Kristóf**  
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET